

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Kaitseminister
määrus
terviktekst
23.06.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 20.06.2023, 10

Kaitseväge ja Kaitseliidu sõitjate ning veose veo kord

Vastu võetud 19.12.2016 nr 26
[RT I, 21.12.2016, 29](#)
jõustumine 24.12.2016

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
16.06.2023	RT I, 20.06.2023, 7	23.06.2023

Määrus kehtestatakse [liiklusseaduse](#) § 34 lõike 5 alusel.

1. peatükk Reguleerimisala

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrus reguleerib:

1) sõitjate ja veose vedu Kaitseväge ja Kaitseliidu valduses oleva sõidukiga;
2) Kaitseliidu relvade ja laskemoona vedu Kaitseliidu tegevliikme omandis või vastutavas kasutuses oleva sõidukiga.

(2) Käesolevas määruses sätestamata olukordades lähtutakse liiklusseaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatust.

(3) Kaitseväge juhataja ja Kaitseliidu ülem (edaspidi koos *asutuse juht*) võivad lisaks käesolevas määruses sätestatule kehtestada vastavalt Kaitseväes ja Kaitseliidus (edaspidi koos *asutus*) lisanõudeid sõitjate ja veose veole.

(4) Käesolev määrus on kohustuslik üldise kaitsevalmiduse ajal, välja arvatud rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas liiklemisel. Kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ja rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas liiklemisel on määrus kaitseväelastele kohustuslik, kui see ei takista Kaitseväge ülesannete täitmist või kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti. Erandi tegemise otsustab sõidukijuht, üksuse ülem või sõidukivanem, kui Kaitseväge juhataja ei ole ette näinud teisiti. Igas olukorras tuleb tagada liiklejate ja sõitjate ohutus.

§ 2. Terminid

Sõitjate ja veose veo korra kirjeldamisel kasutatakse käesolevas määruses lisaks liiklusseaduses sätestatule järgmisi termineid:

1) *ohtlik veos* – ohtlike veoste rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkuleppes (ADR) nimetatud ained ja esemed, mis plahvatus-, tule- või kiiritusohu, mürgisuse, sööbivuse või muude omaduste tõttu võivad vedamisel tekitada kahju inimeste tervisele, varale või keskkonnale;

2) *kaubasaatja* – veose veo tellinud struktuuriüksus, sealhulgas kauba üleandmise eest vastutav isik;

3) *paakauto* – veosepaagiga mootorsõiduk;

4) *paaksõiduk* – paakauto või veosepaagiga haagis;

5) *relvasüsteem* – relv või mitme relva kombinatsioon koos süsteemi sõltumatuks toimimiseks vajaliku varustuse ja materjalidega ning vajaduse korral ko haletoimetamis- ja paigaldamisvahenditega. Relvasüsteemi osaks loetakse relvasüsteemiga sarnast mobiilsust tagava veermikuga laskemoona veok;

6) *vabapiir* – ohtliku veose suurim lubatud netomass ühes veoühikus, mille vedamisel ei ole kohustuslik järgida ohtlikule veosele kehtestatud piirangut;

7) *veo teostaja* – veose vedu korraldav struktuuriüksus, sealhulgas ka veose veo korraldamise eest vastutav isik, välja arvatud sõidukijuht;

8) *veosepaak* – vedeliku või gaasilise aine vedamiseks sõidukile kinnitatud mahuti;

9) *veoüksus* – haagisega või haagiseta mootorsõiduk.

2. peatükk Sõitjate vedu

§ 3. Sõitjate veo üldnõuded

(1) Sõitjat võib sõidukis vedada selleks valmistaja poolt ettenähtud kohal ja viisil.

(2) Sõitjat võib lisaks sõitjate veoks ettenähtud sõidukile vedada:

1) N₂- ja N₃-kategooria sõiduki kinnitatud istmetega veokastis, kus igale sõitjale on ette nähtud vähemalt 0,50 meetri laiune koht istmel;

2) N₂- ja N₃-kategooria sõiduki veokastis, kus igale sõitjale on allpool luukide ülemist serva ette nähtud vähemalt 0,55 ruutmeetrit istumiseks sobivat, selja toetamist võimaldavat ja ohutut pinda;

3) inimeste veoks kohandatud konteineris;

4) inimeste veoks kohandatud N-kategooria sõiduki furgoonis.

(3) Sõitja vedamisel sõidukiga, kus sõitjate ruumil puudub uks, tuleb sõidukis sõidu ajal kasutada sõitja väljakukkumist takistavat turvaketti või -rihma.

(4) Juht peab:

1) enne väljasõitu veendumata sõiduki korrasolekus, sõitjate ohutuses, ohutusnõuete täitmisel ja sõidu alustamisel ohutuses ning teel olles jälgima ohutusnõuete täitmist ja sõiduki seisundit;

2) sõiduteel liikumisel hoidma sõidutee paremale ääre lähedale ja vajaduse korral peatuma selleks sobivas kohas, et võimaldada sõiduki taha kogunenud sõidukitel mööduda, kui nende möödasõit ei ole võimalik tiheda vastassuunalise liikluse tõttu;

3) teepeenrale sõitmisel olema veendunud, et see ei põhjusta lisaohtu ega kahjusta tee mullet.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud viisil sõitjate veo korraldamisel tuleb enne sõidu alustamist määrata sõidukivanem. Alaealiste vedamisel peab koos alaealiste sõitjatega olema kastis, konteineris või furgoonis vähemalt üks õppetegevuse korraldamises osalev 18-aastane või vanem teovõimeline isik.

(6) Üksuse ülem või sõidukivanem peab:

1) tutvustama sõitjatele enne sõidu alustamist esmaseid ohutusnõudeid;

2) korraldama veo nii, et võimalikult vähe takistatakse ja ohustatakse teisi liiklejaid;

3) võimaluse korral vältima läbisõitu tiheasustusega aladest või nende alade tiheda liiklusega tänavatest, liiklussõlmedest ja ristmikest ning vältima liiklemist tiptundidel;

4) nõudma sõitjatelt ohutusnõuete täitmist.

§ 4. Turvavahendite kasutamine

(1) Sõitjate ja veose veoks kasutataval sõidukil peavad olema liiklusseaduses ja selle alusel antud määruses ettenähtud turvavahendid. Juht ja sõitja peavad turvavahendeid kasutama nõuetekohaselt.

(2) Juhil ja sõitjal ei pea turvavöö olema kinnitatud, kui:

1) sõidetakse jääteel;

2) teenistusülesande- või -kohustuse täitmine on seotud sagedaste peatustega ja sõidukiiruse peatuste vahel ei ületa 30 kilomeetrit tunnis;

3) sõjaväelise väljaõppe ajal on taktikalisel liikumisel vaja sõidukist kiiresti evakueeruda;

4) sõitja kasutab relvasüsteemi ja sõiduki kiirus ei ületa 30 kilomeetrit tunnis;

5) on kaasas liiklusseaduse § 101 lõike 9¹ kohane arsti kirjalik otsus turvavöö kasutamise vastunäidustuse kohta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 4 sätestatud nõue ei piira S-kategooria sõiduki relva- või sidesüsteemide kasutamist, kui seda tehakse selleks ettenähtud kohal ja viisil.

(4) L-kategooria sõidukiga sõitmisel peab kandma kinnirihmatud motokiivrit.

(5) Juht peab sõidu ajal kasutama ettenähtud turvavahendeid ja järgima liiklusseaduse §-s 33 sätestatud juhi üldkohustusi.

§ 5. Sõitja kohustused

(1) Sõidukisse sisenemine ja sellest väljumine toimub pärast sõiduki seisma jäämist. Liikuvast sõidukist on lubatud väljuda vaid juhul, kui tegemist on harjutusväljal toimuva väljaõppeharjutusega ja sõiduki sõidukiirus ei ületa 10 kilomeetrit tunnis. Sõiduki liikumise ajal sõidukist väljumise loa annab sõitjale väljaõpet korraldav ülem või sõidukivanem.

(2) Sõitjate veosruumis veo korral toimub sõitja sõidukisse sisenemine ja väljumine avaliku liiklusega teedel ainult teepenna- või kõnniteepoolselt küljelt või sõiduki tagant.

(3) Liikvas sõidukis ei tohi seista ega liikuda ühelt istekohalt teisele. Sõidu ajal tuleb istuda määratud istekohal. Sõidukis on lubatud seista relvasüsteemi kasutamise või vaatluse ajal selleks spetsiaalselt ettevalmistatud kohal.

(4) Sõidu ajal on keelatud kummardumine või jäsemete sirutamine üle veokasti serva või sõiduki välispiirdest väljapoole, kui see võib ohustada isiku tervist.

(5) Sõjaväelise väljaõppe käigus on lubatud sõiduki välispiiridest välja sirutamine vaatluseks ja relvasüsteemi käsitlemiseks, kui sõiduki kiirus ei ületa 30 kilomeetrit tunnis ja nähtavus on vähemalt 300 meetrit.

§ 6. Lubatud sõidukiirus

(1) Sõiduki sõidukiirus ei tohi ületada teel lubatud suurimat sõidukiirust, arvestades seejuures liiklusseaduse §-s 15 sätestatud, kui liiklusseadus ei sätesta teisiti. Sõiduki sõidukiirus ei või lisaks teel lubatud suurimast sõidukiirusest ületada:

- 1) sõiduki valmistajakiirust;
- 2) L-kategooria sõidukil maastikul 90 kilomeetrit tunnis;
- 3) M₂- ja M₃-kategooria sõidukil 90 kilomeetrit tunnis;
- 4) MR- ja NR-kategooria sõidukil 60 kilomeetrit tunnis;
- 5) M₁- ja N₁-kategooria sõidukil, mis on konstrueeritud ja valmistatud kasutamiseks relvajõududes, 90 kilomeetrit tunnis;
- 6) N₂- ja N₃-kategooria sõidukil 80 kilomeetrit tunnis;
- 7) N₂- ja N₃-kategooria sõidukil käesoleva määruse § 3 lõike 2 punktides 1, 3 ja 4 sätestatud juhul 60 kilomeetrit tunnis;
- 8) N₂- ja N₃-kategooria sõidukil käesoleva määruse § 3 lõike 2 punktis 2 sätestatud juhul 50 kilomeetrit tunnis;
- 9) O-kategooria sõidukil vedukile määratud piirkiirust, kui O-kategooria sõidukile ei ole registreerimisel kehtestatud väiksemat piirkiirust;
- 10) S-kategooria sõidukil 70 kilomeetrit tunnis;
- 11) C-, LM-, LMT- ja MS-kategooria sõidukil kuni 50 kilomeetrit tunnis.

(2) Tegevväelasest ülem, Kaitseliidu struktuuri- ja allüksuse juht või sõidukivanem võib ette näha käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud väiksema sõidukiiruse.

§ 7. Nõuded sõitjate veoks kohandatud veoautole

(1) Sõitjate veoks kohandatud veoauto veokast peab olema varustatud selja toetamist võimaldatavate istmetega. Seljatoe kõrgus istelavatsist peab olema vähemalt 500 mm. Veokasti tagumise luugi kõrgus peab olema vähemalt 600 mm, millest vähemalt 300 mm on ülalpool istekohta. Kui tagumise luugi kõrgus on vähem kui 600 mm või istelavatsist ülalpool olev osa on vähem kui 300 mm, siis peab tagumise luugi kohal olema turvakett või vöö, katkemisjõuga vähemalt 8000 N. Veosruumis sõitjale kättesaadavas kohas peab olema vähemalt üks tulekustuti, mille vähim kogumaht on kaks kilogrammi kuiva pulbrit või samaväärset kustutusainet ja esmaabipakend. Istekohad võivad olla varustatud turvavöödega.

(2) Veoauto on kohandatud sõitjate veoks, kui veokast on varustatud tendiga, veosruumis sõitjatele kättesaadavas kohas on vähemalt üks tulekustuti, mille vähim kogumaht on kaks kilogrammi kuiva pulbrit või samaväärset kustutusainet ja esmaabipakend, ning kui juhirus asuvale juhile või sõidukivanemale saab edastada mänguandeid.

(3) Veoauto konteiner on kohandatud sõitjate veoks, kui sinna on paigaldatud näoga sõidusuunas asetsevad vähemalt 600 mm vahega istmed ja iga iste on varustatud vähemalt kahepunktivööga. Konteinerist väljapääs on seest avatav ja märgistatud ning erakorraliseks väljumiseks peab olema varuväljapääs. Konteineris on sõitjatele kättesaadavas kohas vähemalt üks tulekustuti, mille vähim kogumaht on kaks kilogrammi kuiva pulbrit või samaväärset kustutusainet ja esmaabipakend. Konteiner peab olema kinnitatud veokile viisil, mis välistab selle iseenesliku liikuma hakkamise.

(4) Konteineris võib vedada kuni viit selles olevat seadet teenindava meeskonna liiget.

(5) N-kategooria veoauto furgoon on kohandatud sõitjate veoks, kui furgoonis on selja toetamise võimalusega istmed. Furgoonil on seestpoolt avatav väljapääs ja varuväljapääs. Furgoonis on sõitjatele kättesaadavas kohas vähemalt üks tulekustuti, mille vähim kogumaht on kaks kilogrammi kuiva pulbrit või samaväärset kustutusainet ja esmaabipakend.

(6) N-kategooria sõiduki veosruumis võib sõitjaid vedada, kui sõiduki registreerimistunnistuse lahtrisse „Märkused” tehtud märke „veosruumis” ja sellele on lisatud lubatud sõitjate arv.

(7) Veoauto konteineris või furgoonis sõitjate vedamisel peab olema tagatud märguande edastamine sõidukijuhile.

§ 8. Piirangud sõitjate veole

(1) Sõitjate veoks kohandatud N-kategooria sõidukiga sõitjate veosruumis vedamisel ei tohi samaaegselt sõitjate veoga vedada raskemat kui 2/3 lubatud täismassiga haagist.

(2) Sõidukis ei ole lubatud vedada rohkem sõitjaid, kui on registreerimistunnistusele kantud kohtade arv.

(3) M₁-kategooria lahtise sõidukiga on juhil ja sõitjal lubatud sõita ilma tuuleklaasita, kui nad kasutavad mootorratturite kaitseprille või visiiriga kiivrit.

(4) Käesoleva määruse § 6 lõike 1 punktides 7 ja 8 nimetatud sõidukiga sõitjate vedamisel peab sõiduki tagaküljele olema paigaldatud nõuetekohane kiiruspiirangu tunnusmärk.

3. peatükk Veose vedu

§ 9. Veose veo üldnõuded

(1) Veost tohib vedada ainult viisil, mis ei takista sõiduki juhtimist ega piira juhi vaatevälja, ei varja sõiduki tulesid, registreerimis- ja tunnusmärke ega juhi märguandeid.

(2) Veos tuleb paigaldada sõidukile viisil, mis välistab selle iseenesliku liikuma hakkamise või sõidukist eraldumise sõidu ajal.

(3) Laadimisel ja koorma paigutamisel, kui veose laius, kõrgus või pikkus võib ületada lubatud mõõtmeid, tuleb vältida esmalt lubatud laiuse, seejärel kõrguse ja pikkuse ületamist.

(4) Kui laadimisel on võimalik valida koorma raskuskeskme asukohta, siis tuleb see seada sõiduki pikitelje suhtes keskele ja võimalikult madalale.

(5) Veose mass ei tohi ületada sõiduki kandevõimet.

(6) Vabapiiri ületavas koguses ohtlikku veost võib vedada vaid selleks ettenähtud sõidukiga.

(7) Ohtlike veoste liigitus ning ohtliku veosena käsitletavate ainete ja esemete loetelu on toodud määruse lisas 1.

§ 10. Nõuded veose veol kasutatavale sõidukile

(1) Veose veoks kasutatav sõiduk, selle kere ja lisaseadmed peavad vastama veose liigile.

(2) Veose veoks kasutatav Kaitseväge ja Kaitseliidu sõidukite registrisse kantud sõiduk ning selle kere ja kere kinnitus raamile peavad vastama liiklusseaduse § 85 lõike 7 alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud nõuetele, liiklusregistrisse kantud sõiduk ning selle kere ja kere kinnitus raamile peavad vastama liiklusseaduse § 73 lõike 11 alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud nõuetele.

(3) Sõiduki kasutamisel peab võimaluse korral vältima keskkonna kahjustamist mootori või teiste seadmete põhjustatud müra, tolmu või heitgaasidega.

(4) Suur- ja raskeveos, välja arvatud S- ja LMT-kategooria sõiduk, peavad olema tähistatud vastavate tunnusmärkidega.

(5) Autorongi koosseisus oleva haagise tegelik mass ei tohi ületada haagise suurimat massi, mis on registreerimisel määratud, samuti veduki haakesse lubatud haagise suurimat massi.

(6) Veose veoks kasutataval sõidukil peab olema juhikabiinil kaitse või kere põhjaga jäigalt ühendatud ning vajaduse korral kõrgendatud ja tugevdatud esisein.

(7) Juhikabiini kaitse ei ole nõutav:

- 1) poolhaagist vedaval autol, kui poolhaagisel on esisein;
- 2) furgoon- ja paakautol ning furgooni või veosepaagiga poolhaagisel;
- 3) sõidukil, mis on ette nähtud teiste sõidukite veoks;
- 4) kinnitus- ja lukustusvahenditega varustatud sõidukil, mida kasutatakse ainult vahetuskerede veoks.

§ 11. Veose kinnitusvahendid

- (1) Veose kinnitamiseks kasutatav kinnitusvahend peab vastama kinnitusvahendile esitatud nõuetele, olema otstarbekohane, terve, töökorras ja piisavalt tugev, et hoida veost koos ja paigal.
- (2) Kinnitusvahendile peab olema märgitud tootja või sertifitseerija määratud lubatud tõmbejõud ja valmistaja või sertifitseerija.
- (3) Kinnitusvahend peab katsetamisel taluma nimikoormusest vähemalt kaks korda ja selle metallosad vähemalt 1,4 korda suuremat koormust.

§ 12. Veose paigutamine sõidukile

- (1) Veose mass peab jaotuma võimalikult ühtlaselt sõiduki kere põhjale. Väiksemõõtmelise, kuid raske veose massi ühtlaseks jaotamiseks kere põhjale peab kasutama alusraami.
- (2) Veose paigutamisel arvestatakse veoplatvormi koorma kasuliku raskuskeskme punktiga, et veose mass oleks veoplatvormil jaotatud võimalikult ühtlaselt ja moodustaks terviku. Raskuskese on võimalikult madalal, välditud on nihkumine ja teravad otsad on suunatud tahapoole.
- (3) Võimaluse korral peab veos toetuma kere esiseina vastu. Veos ei tohi toetuda kere seintele, kui need ei ole selleks ette nähtud.
- (4) Kui sõidukil oleva veose osad laaditakse maha eri kohtades, tuleb veos vajaduse korral pärast iga osa mahalaadimist uuesti laadida, et säiliks sõiduki tasakaal ja liikumise stabiilsus.

§ 13. Veose kinnitamine

- (1) Sõidukile paigutatud veose veeremise, nihkumise või ümbermineku vältimiseks tuleb veos kinnitada. Kinnitus peab tagama veo ohutuse.
- (2) Veose kinnitusvahendi vaba ots ei tohi ripneda või lehvida ega takistada juhi vaadet.
- (3) Veos ei tohi sõidukil liikuda selliselt, et see rikuks sõiduki stabiilsust ja liikumiskindlust, kui sellele mõjuv vähim jõud vastab:
 - 1) kiirendusele sõidusuunas 10 m/sek²;
 - 2) kiirendusele taha- ja külgsuunas 5 m/sek².

§ 14. Veose katmine

- (1) Veos tuleb katta presendi, võrgu või muu sobiva materjaliga kui:
 - 1) on oht, et veos tolmas või variseb sõidukilt;
 - 2) veost on vaja kaitsta ilmastikuolude eest või varje ja vaatluse eesmärgil.
- (2) Veose katmiseks kasutatav materjal tuleb kinnitada selliselt, et sõidu ajal tekkiv õhuvool ei rebiks katet lahti, kate ei varjaks sõiduki tulesid ja registreerimismärke ega vähendaks juhi vaatevälja.

§ 15. Konteineri vedu

- (1) Konteiner, mille kõrgus ületab veokasti seina kõrguse ja mida ei veeta selleks ehitatud või seadistatud sõidukil, tuleb sõidukile kinnitada vähemalt neljast ülemisest nurgast.
- (2) Konteineri ukсед peavad olema sõidu ajal kinnitatud või suletud viisil, mis välistab nende iseenesliku avanemise.

§ 16. Sõidukite vedu

- (1) Sõiduk, mis on laaditud teisele sõidukile, peab olema kinnitatud liikumise vältimiseks piisavalt tugevate ja sobivate sidumisvahenditega ning tõkestatud veeremise vältimiseks.
- (2) Veosena veetava sõiduki aku tuleb lahti ühendada sõiduki elektrisüsteemist, kui seda ei ole mõeldapääsmatult vaja mingi seadme käitamiseks.
- (3) Paaksõidukit ei ole lubatud vedada teisel sõidukil, kui veosepaagis on ohtlik veos.
- (4) Vabapiiri ületavas koguses ohtliku veosega laaditud sõidukit ei ole lubatud vedada veosena teisel sõidukil.

§ 17. Puisteveose vedu

(1) Viskoosset või puistematerjali on lubatud vedada ainult sõidukiga, mille kere on tihendatud ja millel on piisavalt kõrged ja tugevad servad, et vältida veose sõidukilt pudenemist.

(2) Puisteveos tuleb katta nii, et see veo käigus ei pudeneks, lendleks ega tolmaks sõidu ajal tekkivas tuules.

§ 18. Sõitja ja veose samaaegne vedu

(1) Sõidukis võib samal ajal sõitjate ja nende pagasiga vedada veost tingimusel, et see on sõidukis viibijaile ja väliskeskkonnale ohutu.

(2) Sõitjate ja veose samaaegse veo korral peab veos olema kinnitatud selliselt, et oleks tagatud veose püsimine ka sõiduki ümberpaiskumisel.

(3) Sõitjate ja ohtlike ainete samaaegne vedu vabapiiri ületavates kogustes on keelatud.

(4) Sõitjate ja puiste kaupade samaaegne vedu veosruumis on keelatud.

(5) Sõitjaid vedava mootorsõiduki haakes olevas sõidukis ei tohi vedada ohtlikku veost vabapiiri ületavas koguses.

§ 19. Ohutusalsed kohustused veose veol

(1) Veose ettevalmistamisel ja veo ajal tuleb võimalikke ohte arvestades võtta meetmeid, et vältida kahjustusi ja vigastusi või nende mõju minimeerida.

(2) Kui veose laadimisel või vedamisel ilmneb otsene oht inimeste tervisele, varale või keskkonnale, tuleb sellest viivitamata teavitada päästeasutust, andes päästjatele nende tegevuseks vajalikku teavet.

(3) Veo teostajal peab kaasas olema asutuse juhi kehtestatud ohutusjuhend. Ohtliku veose vedamisel peab veoüksuses olema ka ohtlike veoste ohutusjuhend ja veokiri. Kui ohtlike veoste veol kasutatakse saateautot, siis peavad ohutusjuhendid ja veokiri olema ka saateautos.

(4) Veokirja vorm on toodud määruse lisa 2.

(5) Ohtlike veoste ohutusjuhend on toodud määruse lisa 3.

(6) Kaubasaatja peab autoveoks üle andma nõuetele vastava veose. Ohutuse tagamiseks peab kaubasaatja:

1) kindlustama, et ohtlikud veosed on klassifitseeritud ja lubatud veoks;

2) varustama veo teostaja veodokumentidega, kirjaliku ohutusjuhendiga ning nõutud veo- ja lisadokumentidega;

3) kasutama aine veoks sobivat pakendit, vahekonteinerit ja veosepaaki, mis kannavad nõuetekohaseid tähistusi;

4) kindlustama, et ka tühi, puhastamata ja degaseerimata veosepaak, sealhulgas paaksõiduk, kergpaak, anumakogumiga sõiduk, teisaldatav veosepaak ja paakkonteiner, või tühi puhastamata sõiduk ning suur- ja väikekonteiner on nõuetekohaselt märgistatud ja tähistatud ning et tühi või puhastamata veosepaak on suletud ja samasuguse lekkekindlusega, nagu oleks ta täidetud;

5) andma ohtliku veose veo teostajale üle ainult juhul, kui veos on veoks nõuetekohaselt ette valmistatud;

6) kontrollima pakitud ohtliku veose või tühjade puhastamata pakendite vedamiseks üleandmisel, kas pakendid on kahjustamata. Kaubasaatja ei tohi üle anda kahjustatud pakendis saadetist, eriti kui see ei ole lekkekindel, kuni kahjustuse parandamiseni. Nimetatud kohustus kehtib ka tühjade puhastamata pakendite kohta;

7) kinni pidama ohtliku veose sõidukisse, suur- või väikekonteinerisse laadimisel laadimise ja käitlemise eeskirjadest;

8) tähistama pärast ohtliku veose konteinerisse laadimist konteineri ohumärgistega;

9) kinni pidama saadetiste laadimisel kooslaadimise keeldudest, võttes arvesse varem sõidukisse või suurkonteinerisse laaditud ohtlikku veost, ning nõuetest, mis käsitlevad veo ajal toiduainete, teiste tarbeveoste või loomatoidu eraldamist;

10) järgima pakkimisele või koospakkimisele tehtud ettekirjutusi;

11) järgima saadetise tähistamist ja ohumärgistega varustamise ettekirjutusi.

(7) Veo teostaja peab ohutuse tagamiseks:

1) kontrollima, et veetavad veosed on veoks lubatud;

2) kontrollima, et veoüksusel on kaasas ettenähtud dokumentatsioon;

3) kontrollima, et sõidukil ja veosel puuduvad ilmsed defektid, lekked või praod ja et seadmeid ei ole puudu;

4) kontrollima, et sõiduk ei oleks üle koormatud;

5) kontrollima, et sõidukile on paigaldatud ettenähtud tunnusmärgid ja ohumärgised;

6) kontrollima, et ettenähtud varustus, sealhulgas ohutusjuhendid ettenähtu, on sõidukiga kaasas;

7) lähtuma kontrollimisel veo- ja lisadokumentide andmetest ning sõiduki, konteineri ja veose visuaalsest ülevaatest;

8) katkestama veose veo, kui on avastatud nõuete rikkumine, kuni rikkumise kõrvaldamiseni;

9) peatama veose veo esimesel võimalusel, kui reisi jooksul on avastatud rikkumine, mis võib vedu ohustada, ning seejuures tuleb silmas pidada liiklusohutuse, veose ohutu veo ja üldisi ohutusnõudeid. Vedu võib jätkata pärast seda, kui veos vastab kehtivatele nõuetele.

(8) Veose saaja peab ohutuse tagamiseks:

- 1) kauba vastu võtma, väljaarvatud vastuvõtmist takistava mõjuva põhjuse korral;
- 2) veendumata, et kauba mahalaadimisel täidetakse ohutusnõuded;
- 3) puhastama vajaduse korral sõiduki ja konteineri;
- 4) kindlustama vajaduse korral, et mahalaaditud konteiner on täielikult tühjendatud, puhastatud, degaseeritud ja pärast nimetatud toiminguid ei ole konteineril enam ohumärgiseid.

(9) Veosepaagi täitmisel peab paaki täitev isik:

- 1) veendumata enne veosepaagi täitmist, et nii veosepaak kui ka selle seadmed oleksid tehniliselt rahuldavas korras;
- 2) täitma veosepaaki ainult sellise ohtliku veosega, mida on selles veosepaagis lubatud vedada;
- 3) järgima veosepaagi täitmisel kõrvuti asetsevates mahutites oleva ohtliku veose nõudeid;
- 4) jälgima veosepaagi täitmisel aine maksimaalset lubatavat täiteastet või maksimaalset lubatavat täitemassi mahu liitri kohta;
- 5) kontrollima pärast veosepaagi täitmist sulgemisseadmete tihendite korrasolekut;
- 6) kindlustama, et ohtliku aine jääke ei jääks täidetava veosepaagi väliskestale;
- 7) kinnitama ohtliku veose veoks ettevalmistamisel ettenähtud tunnusmärgid ja ohumärgised veosepaagile, sõidukile ning suurele ja väikesele puisteveose konteinerile.

§ 20. Turvalisuse tagamine ohtliku veose veol

(1) Terminal, parkla, kaikoht, ladu, depoo või muu taoline koht, kus on lubatud ohtlikku veost vedava sõiduki peatumine või parkimine, peab olema turvatud, hästi valgustatud ning võimaluse korral kõrvalistele isikutele ligipääsmatu.

(2) Vabapiiri ületavas koguses ohtlikku veost vedavas sõidukis on keelatud vedada sõitjaid, välja arvatud meeskonnaliikmed.

(3) Ohtlikku veost vedavas sõidukis viibival meeskonnaliikmel peab olema kaasas isikut tõendav dokument.

(4) Sõidukijuht, kaubasaatja ja veose teostaja peavad teadma:

- 1) veose vedamisega kaasnevat turvariske;
- 2) kuidas turvariske ära tunda;
- 3) mida teha turvariski vähendamiseks.

(5) Ohtliku veose veoks kasutatav sõiduk peab olema tehniliselt korras. Sõiduki, millel ei ole kehtivat ülevaatust või mille ülevaatuse tähtaeg on möödunud, kasutamine ohtlike ainete veoks on keelatud.

(6) Ohtliku veose veoks kasutatav sõiduk peab olema diiselmootoriga ja vastama valmistajatehase nõuetele.

(7) Ohtlikku veost vedava veoüksuse koosseisus võib olla ainult üks täis-, kesktelg- või poolhaagis.

(8) Lõhkeaineid ja neid sisaldavaid esemeid võib ühel veoüksusel korraga vedada ainult sobivusrühmade sobivuse korral.

(9) Sobivusrühmad on toodud määruse lisas 4.

§ 21. Nõuded paaksõidukile

(1) Paaksõiduki veosepaaki, sealhulgas püsipaaki ja teisaldatavat paaki ning mahutite kogumeid, ja paakkonteinerit peab olema kontrollinud kontrolliõigusega ettevõtja ning veosepaagil peab olema kasutusluba.

(2) Paaksõidukil peab olema kaasas absorbeeriv aine vähemalt 50 liitri mahavalgunud veose koristamiseks.

§ 22. Tulekustutusvahendid

Ohtlikku veost vedaval veoüksusel peab lisaks sõiduki tavavarustusele olema:

- 1) kui täismass on üle 7,5 tonni – üks või mitu tulekustutit, mille vähim kogumaht on 12 kilogrammi kuiva pulbrit või samaväärset kustutusainet, millest vähemalt ühe vähim maht on kuus kilogrammi;
- 2) kui täismass on üle 3,5 tonni, kuid mitte üle 7,5 tonni (kaasa arvatud) – üks või mitu tulekustutit, mille vähim kogumaht on kaheksa kilogrammi kuiva pulbrit või samaväärset kustutusainet, millest vähemalt ühe vähim maht on kuus kilogrammi;
- 3) kui täismass on kuni 3,5 tonni (kaasa arvatud) – üks või mitu tulekustutit, mille vähim kogumaht on neli kilogrammi kuiva pulbrit või samaväärset kustutusainet.

§ 23. Suitsetamise ja lahtise tule kasutamise keeld

Suitsetamine ja lahtise tule kasutamine on keelatud ohtliku veose laadimise või veo ajal, laadimist ootavate saadetiste lähedal, seisva veoüksuse juures ja veoüksuses.

§ 24. Ohtliku veosega sõiduki peatumine ja parkimine

(1) Ohtliku veose veol võib peatuda ainult meeskonnaliikmete pealemineku ja mahatuleku või veose laadimise ajaks selleks ettenähtud kohtades.

(2) Ohtlikku veost vedava veoüksuse parkimisel peab juht korraldama veoüksuse valvamise.

(3) Veoüksuse võib parkida ilma meeskonna valveta, kui selle saab parkida valvatava hoiukoha eraldiasetseval seisukohal või valvataval territooriumil.

§ 25. Ohtlikku veosega sõiduki tähistamine

(1) Kaitseväes ja Kaitseliidus kasutatavate ohtlike veoste loetelu on toodud käesoleva määruse lisa 1.

(2) Ohtlikku veost vedava sõiduki registreerimistunnistuse lahtrisse „Märkused” peab olema tehtud märged „ohtlike veoste sõiduk”.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud nõudeid ei pea rakendama, kui sõidukiga veetakse ohtlikku veost koguses, mis ei ületa vabapiiri.

(4) Ohtlike ainete vabapiirid on toodud määruse lisa 4.

§ 26. Sõjaväerelvade ja lahingumoonade vedu

(1) Sõjaväerelvade, laskemoona ja lahingumoonade vedu (edaspidi *vedu*) käesoleva määruse tähenduses on vähemalt kolme või enama tulirelva, ühe või enama suurtükiväerelva, laskemoona või lahingumoonade vedamine sõidukiga Eestis relva, laskemoona ja lahingumoonade vahepealse kasutamise eesmärgiga.

(2) Sõjaväerelvi ja lahingumoonade veetakse kinnises veosruumis, mille ukсед peavad veo ajal olema suletud ja lukustatud. Kui see ei ole võimalik, siis võib sõjaväerelvi ja lahingumoonade vedada tendiga veosruumis või tuleb veos katta koormakattega.

(3) Sõjaväerelvade ja lahingumoonade jaoks käesoleva määruse tähenduses ei loeta:

1) kaitseväljase või Kaitseliidu liikme koos teenistusülesannete või -kohustuste täitmiseks väljastatud sõjaväerelva ja lahingumoonaga sõidukis viibimist;

2) relvasüsteemis kasutatava lahingumoonade edasitoimetamist koos relvasüsteemiga.

(4) Veo korraldamise otsustab asutuse juht või tema volitatud isik. Otsuses tuuakse välja vähemalt järgmine:

1) veetavate sõjaväerelvade või laskemoonade kogus;

2) veo eest vastutav isik;

3) veoks vajalike autode hulk;

4) saatameeskond, selle relvastus ja ülem;

5) kasutatavad sidevahendid ja -koodid;

6) kes instrueerib saatameeskonda ja autojuhti ning kus instrueerimine toimub;

7) määratud marsruut ja aeg.

(5) Sõjaväerelvade ja lahingumoonade jaoks ettevalmistamisel arvestatakse lahingumoonade käitlemise nõudeid. Sõjaväerelvade ja lahingumoonade peavad veo ajal olema pakitud ning veosruumis peab olema tagatud tuleohutus, arvestades veetavaid sõjaväerelvi ja lahingumoonade.

(6) Kuni 20 sõjaväerelva või kuni 50 000 padrundi või kuni 1000 kg muu lahingumoonade veol on saatameeskonnalt lubatud olla samas sõidukis, kui seda võimaldab sõiduki istekohtade arv. 6–20 sõjaväerelva või 1000–50 000 padrundi või 20–1000 kg muu lahingumoonade veol peab saatameeskonda kuuluma vähemalt üks relvastatud isik.

(7) Lõhkeaine puhaskogus ühe veoüksuse kohta ei tohi ületada 5100 kg.

(8) Sõjaväerelvade ja lahingumoonade vedamisel peab juhile olema sõidu ajal tagatud sidepidamine saateauto või siht- või lähtekohaga.

§ 27. Pukseeritava seadme vedu

(1) Pukseeritava seadme, sealhulgas suurtükiväerelva, vedu toimub liikluseaduse § 63 lõigetes 1, 2, 4 ja 6 sätestatud korras, kui käesolevas määruses ei sätestata teisiti.

(2) Pukseeritava seadme veol võib liikumiskiirus ületada 25 kilomeetrit tunnis, kuid ei või ületada 50 kilomeetrit tunnis, kui pukseeritavat seadet veetakse sõidukite kolonnis, kolonn on tähistatud ja seadme veduk ei ole kolonni esimene ega viimane sõiduk.

(3) Haakesead, pukseeritava seadme mass või vahetatava pukseeritava seadeldise mass peab vastama liiklusseaduse § 85 lõike 7 alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud nõuetele, kui käesolevas määruses ei sätestata teisiti.

(4) Ühelgi juhul ei ole lubatud ületada veduki valmistaja poolt määratud vedukiga veetava haagise lubatud suurimat massi ja:

- 1) pidurita seadme puhul 0,75 tonni või poolt veduki tühimagist;
- 2) piduriga seadme puhul veduki registrimassi või M_1G - ja N_1G -kategooria veduki puhul 1,5-kordset veduki registrimassi, kuid mitte üle 3,5 tonni; N_2 - ja N_3 -kategooria veduki puhul 1,5-kordset veduki registrimassi ning N_2G - ja N_3G -kategooria veduki puhul kahekordset veduki registrimassi.

(5) Pukseeritava seadme laius transpordiasendis ei või olla suurem kui:

- 1) M_1 - ja N_1 -kategooria veduki puhul 2,4 meetrit;
- 2) N_2 -, N_3 - ja S -kategooria veduki puhul 3,0 meetrit.

(6) Pukseeritava seadme tagaosas tähistusest üle ühe meetri üleulatav osa peab olema tähistatud väljaulatuva veose tunnusmärgiga.

§ 28. Lisavarustus

(1) Veose veol peab sõidukis olema vähemalt kaks kasutamiskõlblikku ja ratta läbimõõdule vastavat tõkiskinga iga mootorsõiduki, haagise või pukseeritava seadme kohta. Käesolevat lõiget ei kohaldata kerghaagisele.

(2) Ohtliku veose vedamisel peab veoüksuses lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule olema kaks ohutähist.

(3) Ohtlikku veost vedava veoüksusega peab olema kaasas iga sõiduki meeskonna liikme jaoks:

- 1) ohutusvest;
- 2) ohutu käsilamp;
- 3) paar kaitsekindaid;
- 4) silmade kaitsevarustus.

(4) Veose veol kasutatavad seadised ja abikonstruktsioonid peavad olema kokkupandavad või liikuma selliselt, et sõiduki mõõtmised saaks viia lubatud piiridesse, kui sõiduk sõidab koormata.

(5) Kui pukseeritav seade kätkeb endas lisatuleohtu, siis peab peale käesoleva määruse §-s 22 nõutud tulekustuti olema kaasas veel üks tulekustuti, mille vähim maht on kaks kilogrammi kuiva pulbrit või samaväärset kustutusainet.

4. peatükk

Sõidukite kolonni liikumine

§ 29. Sõidukite kolonni liikumine

(1) Käesolevas paragrahvis sätestatud rakendatakse sõidukite kolonnis liikumisele, kui ühtse juhtimise all toimub vähemalt viie sõiduki liiklemine samal marsruudil ja kui sõidukite liikumise ajavahe on alla 10 minuti.

(2) Sõidukite kolonnis liikumisel tuleb võimaluse korral vältida tiheda liiklusega teid tipptunni ajal.

(3) Sõidukite kolonni sattumisel tiheda liiklusega piirkonda tuleb sõidukite kolonni taha kogunenud sõidukitele võimaldada ohutu möödasõit ja võimaluse korral kasutada sõidukite kolonni liikumiseks muud marsruuti.

(4) Lahingumoonas veol sõidukite kolonnis peab kolonni ees ja taga sõitma saateauto. Sõidukite kolonni sidevahendid peavad tagama side nii kolonni autode kui ka lähtepunkti või sihtpunkti vahel.

§ 30. Erivedu tegeva sõiduki liikumine sõidukite kolonnis

(1) Mitme erivedu tegeva sõiduki liikumisel sõidukite kolonnis peab olema vähemalt üks saateauto kolonni ees ja teine taga. Eesmisel saateautos peab olema liikluse reguleerija. Olenevalt sõidukite kolonni kuuluvate eriveoste mõõtmetest võib saateautosid ja liikluse reguleerijaid olla rohkem.

(2) Sõidukite kolonnis liikumisel tuleb hoida niisugust pikivahet, mis võimaldab mööda sõita või möödasõidu katkestanud juhil naasta pärisuunavööndisse.

§ 31. Välisriigi relvajõudude liiklemine kolonnis

Käesoleva määruse §-des 29 ja 30 sätestatud kohaldatakse ka riigikaitseaduse § 35 alusel Eestis viibiva välisriigi relvajõudude sõiduki liiklemisele.

5. peatükk Nõuded juhile

§ 32. Kaitseväe ja Kaitseliidu sõiduki juhilt nõutavad juhtimisõiguse kategooriad

(1) Kaitseväe- ja Kaitseliidu sõidukite registrisse kantud relvajõududes kasutamiseks konstrueeritud mootorsõiduki juhil peab olema juhtimisõigus vastavalt liikluseaduses sätestatule.

(2) Sõiduki tehnilisi näitajaid ja kasutuseesmärki arvestades on:

1) [kehtetu -RT I, 20.06.2023, 7- jõust. 23.06.2023]

2) [kehtetu -RT I, 20.06.2023, 7- jõust. 23.06.2023]

3) S-kategooria sõiduki juhil nõutav C- või D-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigus;

4) LMT-kategooria sõiduki juhil nõutav B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigus;

[RT I, 20.06.2023, 7- jõust. 23.06.2023]

5) MS-kategooria sõiduki ja maastikusõidukirongi juhil nõutav mistahes mootorsõiduki juhtimisõigus;

6) mistahes kategooria alarmsõidukijuhil nõutav vastava kategooria sõiduki juhtimisõigus ja alarmsõiduki juhtimisõigus.

(2¹) Enne käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 3–5 nimetatud sõiduki kasutamist peab isik olema läbinud Kaitseväe vastava kategooria sõiduki kasutamise väljaõppe, sõltumata nõutava kategooria mootorsõiduki juhtimisõiguse olemasolust.

[RT I, 20.06.2023, 7- jõust. 23.06.2023]

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–2¹ sätestatud võib teha erandi kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ja rahvusvahelise sõjalise operatsiooni piirkonnas liiklemisel vaid juhul, kui sõidukijuht on muutunud tegutsemisvõimetuks ning see on vajalik sõiduki ja sõitjate ohutuse tagamiseks.

[RT I, 20.06.2023, 7- jõust. 23.06.2023]

Lisa 1 Kaitseväes ja Kaitseliidus kasutatavate ohtlike veoste liigitus ning ohtliku veosena käsitatavate ainete ja esemete loetelu

Lisa 2 Veokirja vorm

Lisa 3 Ohtlike veoste ohutusjuhend

Lisa 4 Lõhkematerjali sobivusrühmad ja ohtlike ainete vabapiir